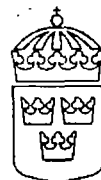

Regeringens proposition

1985/86: 29

om fortsatt giltighet av lagen (1979: 103) om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång m. m.

Prop.
1985/86: 29

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokollet den 17 oktober 1985.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Sten Wickbom

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att lagen (1979: 103) om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång skall fortsätta att gälla till utgången av år 1986 samt att det överläts åt regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, domstolsverket att bestämma hur många domstolar försöksverksamheten skall omfatta.

Förslag till

Lag om dels fortsatt giltighet av lagen (1979: 103) om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång, dels ändring i samma lag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979: 103) om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång, som gäller till utgången av år 1985 (1),

dels att lagen skall fortsätta att gälla till utgången av år 1986,
dels att 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 § (2)

Vid de allmänna domstolar som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, domstolsverket bestämmer får vid handläggning av mål försöksvis användas telefon i enlighet med vad som anges i denna lag. *Beslut om sådan försöksverksamhet får avse högst femton tingsrätter och högst fyra hovrätter.*

Vid de allmänna domstolar som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, domstolsverket bestämmer får vid handläggning av mål försöksvis användas telefon i enlighet med vad som anges i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

(1) Lagen senast förlängd 1984: 1015.
(2) Senaste lydelse 1982: 1116.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 oktober 1985

Närvarande: statsrådet I. Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg, Wickbom, Johansson

Föredragande: statsrådet Wickbom

Proposition om fortsatt giltighet av lagen (1979: 103) om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång m. m.

1 Inledning

Den 1 april 1979 trädde lagen (1979: 103) om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång i kraft. Syftet med lagen är att man skall pröva möjligheterna att genom användning av telefon åstadkomma en billigare, snabbare och smidigare handläggning av mål vid allmän domstol. Lagen är tidsbegränsad och gäller efter den senast gjorda förlängningen till utgången av år 1985 (prop. 1984/85: 41, JuU 8, rskr 73, SFS 1984: 1015). Den är tillämplig på de allmänna domstolar som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, domstolsverket bestämmer. Enligt lagen får försöksverksamheten omfatta högst femton tingsrätter och högst fyra hovrätter.

Genom förordningen (1981: 1293) om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång (ändrad senast 1982: 1117) har regeringen förordnat att försöksverksamhet får ske vid Svea hovrätt, Göta hovrätt, hovrätten över Skåne och Blekinge, hovrätten för Övre Norrland, Handens tingsrätt, Stockholms tingsrätt, Södra Roslags tingsrätt, Gotlands tingsrätt, Värnamo tingsrätt, Växjö tingsrätt, Kristianstads tingsrätt, Malmö tingsrätt, Göteborgs tingsrätt, Trollhättans tingsrätt, Sunne tingsrätt, Härnösands tingsrätt, Umeå tingsrätt, Haparanda tingsrätt och Piteå tingsrätt. 1981 års förordning är tidsbegränsad och gäller efter den senast gjorda förlängningen till utgången av år 1985 (SFS 1984: 1017).

Lagen medger att parter får utföra sin talan och höras per telefon vid sammanträden för muntlig förberedelse i tvistemål enligt 42 kap. 10 och 12–14 §§ rättegångsbalken (RB), huvudförhandling i förenklad form i tvistemål enligt 42 kap. 20 § andra stycket RB, sammanträde enligt 5 § lagen (1974: 8) om rättegången i tvistemål om mindre värden (småmålslagen) och huvudförhandling i brottmål, i vilka det inte finns anledning att döma till annan brottspåföljd än böter. Vidare öppnar lagen möjlighet att i brottmål och tvistemål höra vittnen och sakkunniga per telefon. Detsamma gäller förhör i brottmål med målsägande som hörs i anledning av åklagarens talan.

Rättegångsutredningen har i sitt delbetänkande (SOU 1982:25-26) Översyn av rättegångsbalken 1, Processen i tingsrätt, bl. a. mot bakgrunden av de övervägande positiva erfarenheter som har vunnits av försöksverksamheten föreslagit att möjligheten till telefonanvändning i förevarande sammanhang permanentas och att bestämmelser därom för tingsrätternas del tas in i RB. Betänkandet har remissbehandlats och övervägs f. n. i justitiedepartementet.

I prop. 1982/83:43 om förlängning av försöksverksamheten uttalade dåvarande departementschefen att mycket talade för att möjligheten att anordna telefonförhör kan bidra till en rationalisering av domstolsverksamheten och förordade en fortsatt försöksverksamhet med användning av telefon i rättegång i avvaktan på ett slutligt ställningstagande till rättegångsutredningens förslag. I lagstiftningsärendet erinrade han också om att rättegångsutredningen genom tilläggsdirektiv (Dir 1981:47) fått sitt uppdrag utvidgat till att omfatta även överrättsprocessen och att försöksverksamheten med användning av telefon i rättegång därför borde fortsätta även vid de hovrätter som deltagit i verksamheten i avvaktan på ett slutligt ställningstagande till frågan om telefonanvändning i överrätt.

2 Föredragandens överväganden

Enligt vad jag har inhämtat från domstolsverket har möjligheten till telefonförhör utnyttjats i 337 mål under år 1984 och i 179 mål under första halvåret 1985. Enligt min mening bör försöksverksamheten fortsätta i avvaktan på att ställning tas till rättegångsutredningens tidigare nämnda delbetänkande samt till vad utredningen kan komma att föreslå beträffande överrättsprocessen. Förslag till lagstiftning i ämnet kan beräknas föreligga tidigast under år 1986 och ny lagstiftning torde kunna träda i kraft den 1 januari 1987. Förlängningen bör lämpligen avse en tidsperiod av ett år, dvs. till utgången av år 1986.

Graden av utnyttjande av möjligheterna till telefonförhör har varierat avsevärt mellan försöksdomstolarna. Som jag anförde i samband med den senaste förlängningen av giltighetstiden anser jag att de möjligheter till besparingar och rationalisering som telefonförhör kan innebära skulle kunna utnyttjas i större omfattning än nu, åtminstone hos en del av de berörda domstolarna.

Som framgår av vad jag förut har anfört föreskrivs f. n. i lagen att försöksverksamheten får omfatta högst femton tingsrätter och fyra hovrätter. Det tillåtna antalet har utnyttjats fullt ut. Under den fortsatta försökstiden kan det bli aktuellt att något utvidga verksamhetens omfattning under förutsättning att erforderlig utrustning kan ställas till förfogande. Det bör lämpligen ankomma på regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, domstolsverket att besluta om detta. Jag föreslår därför att man i avvaktan på en permanent reglering i RB av möjligheterna att använda telefon i rättegång slopar den nuvarande begränsningen i själva lagen av antalet försöksdomstolar.

Frågorna om förlängning av lagens giltighetstid och om avskaffandet av

den nuvarande begränsningen av försöksverksamheten till ett bestämt antal domstolar är enligt min mening av så enkel beskaffenhet att lagrådets hörande inte kan anses påkallat.

Prop. 1985/86: 29

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till

lag om dels fortsatt giltighet av lagen (1979: 103) om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång, dels ändring i samma lag.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

